

Posudek diplomové práce

Jakub Bartoš: Luděk Pik: politický portrét významného plzeňského starosty, Praha 2014, 139 s., Diplomová práce na FF UK

Ačkoliv si to nemusí řada badatelů myslet, psaní životopisu patří mezi ty obtížnější historikovy výkony. Tedy pokud se autor nad svým tématem zamýšlí. Co tím mám na mysli? Jde o to, že biografie by měla být psána za nějakým účelem. Podle mého soudu by měl její obsah odpovídat na předem zvolenou otázku, respektive by měl objasňovat předem definovaný problém. Může se totiž jinak stát, že autorské ambice narazí na principiální bezbřehost tématu – co ještě patří ke zkoumané látce a co může zůstat mimo sepsaný životopisný obraz? S podobnými otázkami byl možná během přípravy diplomové práce konfrontován i Jakub Bartoš. Rozhodnutím věnovat se primárně politickým aktivitám Ludřka Pika coby plzeňského starosty ale jasně vytyčil hranice svého životopisného zájmu o tuto v mnoha ohledech zajímavou postavu české politické scény i dělnického hnutí především 1. poloviny 20. století.

Ve své diplomové práci si Jakub Bartoš uložil za cíl postihnout život sociálně demokratického politika a bývalého starosty západočeské Plzně, Ludřka Pika. Dnes je tento politik možná zapomínanou postavou přinejmenším západočeské historie. V době svého působení se však jednalo o vlivného politika, jenž se významně podílel na rozvoji plzeňské oblasti. A ta rozhodně nepředstavovala region periferní.

Jakub Bartoš dovedně sleduje Pikovy osudy od mladých let přes politický vrchol až k odchodu z politické scény a konečně svého druhu pádu v prvních letech po osvobození v roce 1945. Bartoš rozhodně není vůči plzeňskému starostovi nějak sentimentální, a přesto podal z mého pohledu jasný obraz tohoto aktivního muže. Je si vědom jeho přínosu Plzni i dělnickému hnutí sledované doby. Současně však Pikovu kariéru i jednotlivé kroky hodnotí kriticky. Kromě jiného je jasné, že Pik byl mnohem spíše praktický politik ve službách sociální demokracie. Rozhodně se nejednalo o vyspělého teoretika socialismu a dělnického hnutí. Byl masarykovcem, ne marxistou.

Mimo autorův zájem zůstal Pikův soukromý život. Nejen s ohledem na zvolené téma je to ale logické. Do děje je naopak vtažena Pikova literární činnost, respektive pokusy o ni. Osobně jsem velmi rád, že autor pochopil, že literární tvorba, byť nakonec nezveřejněná,

mohla být psána s určitou intencí. Mohla sloužit Pikově sebe prezentaci. Zkrátka nejen z pozice vedoucího práce a autora těchto řádků ji považuji za integrální součást Pikových veřejných aktivit. Notabene právě i dané literární pokusy pomáhaly Jakubu Bartošovi v konstrukci Pikova životaběhu a jeho myšlenkového světa. A ačkoliv se autor nepustil do teoretizujících úvah o fikčních světech atd., přesto zohlednění Pikovy literární pozůstalosti coby pramene považuji za jeden z kladů Bartošova přístupu ke zkoumanému tématu.

Práce Jakuba Bartoše má logické chronologické uspořádání odpovídající autorově úmyslu zabývat se politickou dráhou Lud'ka Pika. Je psána jasným a srozumitelným jazykem. Z pozice čtenáře textu kladně hodnotím i strukturu jednotlivých kapitol, kdy pisatel vědomě a úmyslně zařadil na úvod každé rozsáhlejší části vysvětlující prolog. Čtenáře tímto způsobem uvádí do právě pojednávané problematiky. To samé platí o dílčích závěrech jednotlivých kapitol. Zmínit tento aspekt práce považuji za důležité s ohledem na čtenářský zážitek – Bartoš totiž pochopil, že významným prvkem historického díla je i (historiky často opomíjená) formální podoba textu.

Jako ostatně prakticky u každé práce by bylo možné i v případě Bartošova textu zkonstatovat, že ne vše se podařilo podle původních představ. Někdo by čekal již zmíněný vhled do soukromí, někdo by mohl předpokládat více informací k protektorátnímu období. Jakub Bartoš si je ale slabších míst práce vědom. Kvituji, že sám přiznal limity textu. Jasně ovšem deklaroval, čím jsou způsobeny – v první řadě obtížně překonatelnou nedostatečností pramenné základny. Proto musel logicky v některých otázkách rezignovat na jednoznačné závěry. Zkrátka Bartoš si je vědom podmíněnosti předkládaného díla. Považuji za důležité v této souvislosti zmínit, že veškeré problémy a otázky pisatel pravidelně konzultoval během seminářů. Dílčí teze a kapitoly rovněž několikrát prezentoval a následně diskutoval v rámci výuky s ostatními studenty.

Po několika letech společné práce a s ohledem na dosud napsané rád doporučuji diplomovou práci Jakuba Bartoše k úspěšné obhajobě. Navrhuji klasifikaci „výborně“.